

Verkiezingsprogramma 2022-2026

Zó! Zoetermeer

Voorwoord

Beste Zoetermeeders,

Wij zijn optimistisch! Dat komt omdat wij in de contacten met u merken dat u wonen in Zoetermeer nog steeds fijn vindt. En dat ondanks alle crisissen en alle ellende van de afgelopen tijd!

De laatste jaren waren voor ons allemaal en voor de gemeente als gemeenschap en organisatie helemaal niet makkelijk. Natuurlijk lijden we allemaal onder de coronapandemie: we betreuren dierbaren, we kampen met gezondheidsproblemen, we zijn eenzaam door alle maatregelen, we kunnen niet sporten, niet feesten, niet werken zoals we willen, en dat valt allemaal niet mee.

Voor de gemeente – voor bijna alle gemeenten in Nederland - kwam daar nog bij dat door ongelukkige wetgeving uit Den Haag we ernstige financiële problemen hadden en hebben, en veel te veel moesten bezuinigen.

Toch zijn we optimistisch, want we zien ook hoe u en heel veel Zoetermeeders zich inzetten voor de familie, voor de buurt, voor de vereniging. Dat geeft vertrouwen in de toekomst.

En u kunt ook op ons vertrouwen. Zó! Zoetermeer zal graag weer deel uitmaken van het bestuur van de stad. De gemeente moet er zijn voor u. En daarvoor zijn verstandige, creatieve, degelijke en integere mensen nodig met een goed programma.

Ik nodig u van harte uit om op ons te stemmen!

*Marijke van der Meer
Lijsttrekker Zó! Zoetermeer*

Zó! in het kort

Wonen en bouwen

Meer woningen voor starters, middenhuur, en passende woningen voor senioren om doorstroom te bevorderen. Zoetermeer kan niet alleen de landelijke woningnood oplossen. Bij alle plannen éérst overleg met de buurt. Hoge woontorens alleen waar het kan.

Inrichting van de stad

Genoeg groen, genoeg water en ruimte voor waterberging. Samenspraak met de buurt, ook over zorgvuldig groen- en bomenbeleid. We gaan voor OV, voor fietsen, voor mobiliteit met deelvervoer, maar óók voor voldoende parkeerplaatsen

Milieu, afval, energietransitie, leefomgeving

Energietransitie haalbaar en betaalbaar. Van het gas af op het juiste moment zoals bij groot onderhoud. Zó! zet in op nascheiding van plastic, blik en drankkartons. Grofvuil een keer per 6 weken gratis. Vóór zonnepanelen op dak en infra, tegen windturbines.

Veiligheid

Meer politie en meer handhavers in Zoetermeer. Hulpverleners moeten veilig hun werk kunnen doen. Voorkomen dat jeugd in criminaliteit terecht komt, géén wapenbezit. Jongerenoverlast terugdringen én voorkomen. Cameratoezicht waar nodig. Veilig verkeer!

Economie, werkgelegenheid, armoede, schulden

Werkgelegenheid: belangrijk bij alle besluiten van de gemeente. Armoede bestrijden, schulden voorkomen. Wijkwinkelcentra behouden.

Zorgen voor elkaar

Nieuw beleid voor jeugdzorg. Mantelzorgers verdienen ondersteuning. Hulpmiddelen gehandicapten snel leveren en repareren. Geen wachttijden bij de Wmo. Nu snel woonzorgcentra realiseren.

Jong in Zoetermeer

Kinderen op goed geventileerde scholen. Onderwijs afgestemd met het bedrijfsleven. Alcohol, drugs en lachgas niet voor jongeren.

Vrije tijd, sport en cultuur

Accommodaties voor cultuur en sport: genoeg en goed. Wijkbibliotheken niet verminderen maar uitbouwen.

Integratie, geen discriminatie, toegankelijkheid

Geén discriminatie, om welke reden dan ook. Toegankelijkheid voor gehandicapten: Zó! blijft knokken!

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Zó! in het kort	2
Inhoudsopgave	3
0. Inleiding	6
1. Wonen en Bouwen	7
Woningnood	7
We worden ouder	7
Collectief wonen	7
Eérsst overleg met de buurt	8
Creatief gebruik van de gevangenis	8
Duurzaam	8
De Entree	8
Eerlijke samenwerking Haaglanden	8
Geen woninguitbuiting	9
2. Inrichting van de stad	10
Slimme inrichting van de stad in samenspraak met de buurt	10
Genoeg groen, genoeg water, genoeg waterberging, in samenspraak met de buurt	10
Parkeren	10
Betaald parkeren en bezoekersparkeren	11
Parkeren in kantoorbuurten	11
Wandel- en fietspaden	11
Bewaakte fietsenstallingen gratis!	11
Openbaar Vervoer	12
Verkeersveiligheid – ongelukken analyseren en voorkomen	12
Geen verloedering, geen enge plekken, beter onderhoud	12
3. Milieu, Afval, Energietransitie, Leefomgeving	13
Referendum over het afvalbeleid	13
Nascheiden plastic, blik en drankkarton	13
Let op plastic!	13
Afval, zoveel mogelijk scheiden	14
Afval betalen per keer?	14
Zwerfafval en meer afvalbakken	14
Geen zwerfafval rond de milieu-eilanden of bij het legen van de minicontainers	15
Onderhoud weer op niveau 'goed'	15
Hondenpoep en hondenbelasting grote ergernissen	15
Geluidsoverlast	16
Schone lucht	16
Energiebesparing/Klimaattransitie	16
Wel zonnepanelen, Geen windturbines erbij	16
Polderama bij de Nieuwe Driemanspolder	17
Water en groen	17
De overheid moet controleren	17
Dierenwelzijn	17
Kinderboerderijen, wijktuinen en leren over de flora en fauna	17

4. Veiligheid	18
Politie, criminaliteit, woninginbraken, ondermijning	18
Criminaliteit 'online'	18
Alcohol, drugs, lachgas en hennepkwekerijen	19
Team Handhaving - beter bereikbaar	19
Wijk en Agent Samen (WAS)	19
Cameratoezicht	19
Jongerenoverlast	19
Geweld thuis - meldpunt bezorgd	20
En als er brand uitbreekt...	20
Toegang hulpverleners	21
Veiligheid voor hulpverleners	21
5. Economie, werkgelegenheid, armoede, schulden	22
Werkgelegenheid – belangrijk bij alle besluiten	22
Winkelcentra behouden	22
Dutch Innovation Factory en Park	22
De Binnenbaan	23
Verborgene groepen werklozen	23
Armoede bestrijden	23
Schuldhelpverlening en preventieve schuldhelpverlening	24
Voldoende vaardigheden om mee te kunnen doen	24
Jongeren aan het werk, met of zonder handicap	24
6. Zorgen voor elkaar	25
Jeugdzorg – nieuw beleid is nodig	25
Als zorg nodig is, moet de gemeente helpen	26
Wmo loket bereikbaar!	26
Woonzorgcentra – snel concrete plannen	26
Zorginnovaties	27
Gemeente houdt een verantwoordelijkheid	27
Cliëntondersteuning	27
Mantelzorg – het overkomt je, ondersteuning is nodig	27
Scootmobielen, Ouderenbus en Regiotaxi	28
Hulpmiddelen voor gehandicapten van levensbelang!	28
Verstandelijk en/of psychisch gehandicapt	28
Voldoende verpleegbedden	29
Geen fraude, geen zelfverrijking, wel eerlijke salarissen	29
7. Jong in Zoetermeer	30
Kinderen horen op school	30
Goed geventileerde scholen	30
Onderwijs - afstemming met het bedrijfsleven	30
Voortijdig schoolverlaten	30
Veilig op school en onderweg naar school	31
Veilig op straat - HALT	31
Integrale Kindcentra, 7 – 19 uur opvang	31
Alcohol, drugs, lachgas	31

8. Vrije tijd, sport en cultuur	32
Vrije tijd	32
Accommodaties	32
Accommodaties voor amateurgezelschappen	32
Veiligheid en geen grensoverschrijdend gedrag	33
Sport voor kinderen financieel bereikbaar	33
Investeringsimpuls behouden	33
Zwemmen is hier van levensbelang	33
Blauwalg	33
Bibliotheken behouden en uitbouwen	34
Vrijwilligerswerk	34
Evenementen	34
Musea	34
Poppodium De Boerderij	35
Behoud bestaande culturele voorzieningen	35
Cultuursubsidies	35
Ook gehandicapten doen mee met sport en cultuur	35
Buurthuizen, jongerencentra	36
9. Integratie, geen discriminatie, toegankelijkheid	37
Zoetermeer is er voor iedereen	37
Toegankelijkheid moet – nog steeds - véél beter	37
Taalonderwijs – hoe eerder hoe beter	37
Maatwerk voor taal voor vluchtelingen	38
Niet discrimineren	38
Culturele verschillen	38
10. Samenspraak, bestuur en financiën	39
Samenspraak en Koffie & Zó!	39
Weg met de kavelpaspoorten	39
Openbaar bestuur	39
Financiën	40
Wijken en buurten	40
Digitale stad	40

Hoofdstuk 0 Inleiding

Zó! Zoetermeer is een onafhankelijke Zoetermeerse partij. Wij zijn er voor alle Zoetermeesters en we staan voor een prettig leefbare stad die bestuurd wordt met gezond verstand.

Op de volgende pagina's vindt u ons verkiezingsprogramma. U zult nergens radicale standpunten aantreffen, maar wel veel nadruk op overleg met u, de bewoners van Zoetermeer.

Daarom komt onze fractie iedere maand met Koffie & Zó! naar de verschillende wijken in Zoetermeer. Met uitzondering van de corona-periode doen we dat al sinds 2012 en dus niet alleen als de verkiezingen eraan komen! Dat doen we omdat we het belangrijk vinden om met de bewoners van onze stad te praten, en te weten wat er speelt.

U woont in Zoetermeer. U wilt gewoon fijn wonen, met burens en vrienden die wat voor elkaar over hebben, met mensen die elkaar geen overlast bezorgen. U wilt zich veilig voelen, u wilt een stadhuis dat voor u klaar staat. U wilt ondersteuning krijgen als u daar behoefte aan heeft, bijvoorbeeld omdat u hoogbejaard bent geworden. En u wilt een bestuur dat op een verstandige manier omgaat met alle vraagstukken. Dan bent u bij ons, bij Zó! Zoetermeer aan het juiste adres.

Zo'n vraagstuk is bijvoorbeeld de woningnood. Om die te helpen oplossen zijn een heleboel kantoren omgebouwd tot woningen en wordt in Zoetermeer het ene bouwplan na het andere gestart. Dat moet in de komende jaren effect gaan krijgen met duizenden nieuwe woningen erbij. Zó! Zoetermeer vindt dat goed. Tegelijkertijd kan Zoetermeer niet in zijn eentje de woningnood voor de hele Randstad oplossen. Zó! let er scherp op dat de stad leefbaar blijft. Niet op ieder stukje grond superhoge woontorens, maar ook ruimte voor water, groen, sport en cultuur.

Een ander vraagstuk – vooral van de laatste jaren – is de financiële situatie van de gemeente. Doordat het rijk veel taken aan de gemeenten heeft gegeven zonder het benodigde geld erbij te doen, werd en wordt de gemeente gedwongen steeds verder te bezuinigen. Voor Zó! Zoetermeer is dat niet langer acceptabel. Wij willen niet nog verder bezuinigen en we zijn ook niet van plan om in te stemmen met het verhogen van de belastingen met meer dan de normale prijsstijgingen. Zó! vindt dat de gemeenten – liefst allemaal samen - veel harder moeten onderhandelen met de landelijke regering om ervoor te zorgen dat er voldoende geld komt. U betaalt al genoeg belasting!

Als u vragen heeft over dit verkiezingsprogramma of over iets anders waarover u meer wilt weten: u kunt altijd mailen met de fractie van Zó! Zoetermeer via fractie@zozoetermeer.nl.

Hoofdstuk 1 Wonen en Bouwen

Uitgangspunten Zó!:

- **Meer woningen voor starters en middenhuur**
- **Passende woningen voor senioren om doorstroom te bevorderen**
- **Zoetermeer kan niet alleen de landelijke woningnood oplossen**
- **Bij alle plannen éérst overleg met de buurt en alle betrokkenen**
- **Hoge woontorens alleen waar het kan, altijd rekening houden met de buurt**

Woningnood

Er is in heel Nederland, sprake van een groot tekort aan woningen. Daarom zijn er plannen om in Zoetermeer meer dan 10.000 nieuwe woningen te bouwen. Zó! Zoetermeer is het ermee eens dat er veel nieuwe woningen moeten komen, maar tegelijkertijd vindt Zó! dat heel zorgvuldig gekeken moet worden waar het kan en hoe het kan. Vooral waar sprake is van hoogbouw – woontorens – moet goed gekeken worden of de locatie geschikt is.

Zoetermeer is gebaat bij een goede mix van woningen. We hebben al veel een-gezinswoningen. Het is nu zaak om te zorgen voor woningen voor starters.

Bij de mix hoort ook dat we in wijken niet alleen maar dure koopwoningen hebben of alleen maar sociale huur. 'Van alles wat' is de beste keuze om het woonplezier te vergroten en de wijken te laten floreren.

Kunnen we de mensen van wie de kinderen het huis uit zijn verleiden om naar een appartement te gaan, zodat er ruimte komt voor nieuwe gezinnen? Senioren willen niet verhuizen naar te duur en te klein, dus Zoetermeer moet goede afspraken maken met de ontwikkelaars. Seniorenwoningen moeten levensloopbestendig zijn, ruim genoeg, comfortabel, betaalbaar en met echte buitenruimte.

We worden ouder

Zoetermeer krijgt steeds meer ouderen, dus er moeten voldoende woningen komen waar alles gelijkvloers is, en waar je behalve een parkeerplaats voor je auto ook een goede plek voor je scootmobiel hebt. In alle wijken moeten er meer ouderenvoningen komen. Niet alleen losse appartementen maar ook woningen waarin intensievere zorg verleend kan worden. Ons ideaal bestaat uit groepen woningen rondom een buurtcentrum met daarin zorgvoorzieningen, een bibliotheek, een buurtrestaurant en andere ruimten voor bijeenkomsten en hobby's.

Collectief wonen

Er is vraag naar vormen van collectief wonen, bijvoorbeeld voor ouderen die met elkaar afspraken maken om elkaar te helpen. Zó! Zoetermeer denkt dat de gemeente dat moet faciliteren als het goede toekomstbestendige plannen zijn.

In de afgelopen periode kreeg de raad ineens 'kavelpaspoorten' voorgelegd. Dat waren A4'tjes met heel weinig informatie, zogenaamd om richting te geven aan de ontwikkelingen. Toen een en ander werd uitgewerkt bleek dat deze kavelpaspoorten werden gebruikt om tegen de projectontwikkelaars en de omwonenden te zeggen dat de raad het zo had 'besloten' en was er te weinig overleg mogelijk.

Zó! Zoetermeer wil dat de raad nooit meer gaat besluiten op basis van kavelpaspoorten.

Creatief gebruik van de gevangenis

De gevangenis staat al langere tijd leeg. Bij het schrijven van dit verkiezingsprogramma wordt gekeken of het tijdelijk als noodopvang voor vluchtelingen kan dienen. Zó! Zoetermeer wil dat goed gekeken wordt hoe deze locatie - binnenkort of ná de noodopvang - gebruikt kan worden voor woningen en werkplekken. Het zou bijvoorbeeld een goede plek zijn voor studenten of voor flexwonen. (Flexwoningen zijn tijdelijke woningen voor mensen die bijvoorbeeld vanwege een scheiding ineens een plek nodig hebben.)

Duurzaam

Zó! Zoetermeer vindt het belangrijk dat nieuwe woningen op een duurzame manier worden gebouwd. Dat betekent dat goed wordt gekeken naar de materialen, en naar moderne manieren om energie op te wekken.

Onder duurzaam verstaan we ook dat woningen goed toegankelijk moeten zijn en bezoekbaar voor gehandicapten. Onze droom is dat ook mensen met een rolstoel of scootmobiel naar de verjaardagen van hun familie en vrienden kunnen.

De Entree

Er zijn vergevorderde plannen om rondom de Afrikaweg een nieuwe wijk te maken: De Entree. Zó! Zoetermeer is zeker niet tegen woningbouw in dit gebied, maar de nadruk moet liggen op de leefbaarheid, niet op het proppen van zoveel mogelijk woningen op een klein gebied. Zó! Zoetermeer is tegen gelijkvloerse kruispunten op de Afrikaweg.

Het is de bedoeling dat aan weerszijden van de nieuwe wijk er hele goede OV-knooppunten komen. Dat juichen we toe, maar we zullen heel kritisch zijn als het gaat om het aantal parkeerplaatsen: we hebben al te vaak meegemaakt dat er wordt gebouwd vanuit idealen waarbij mensen allemaal gebruik maken van het OV. Maar we weten: te weinig parkeerplaatsen nu, zijn de grote burenruzies van de toekomst!

Eerlijke samenwerking Haaglanden

Wie een huurwoning in de sociale sector zoekt kan zich inschrijven voor een woning in Haaglanden. Dat geldt voor de mensen uit alle gemeenten van Haaglanden. Dat zijn Den Haag, Delft, Rijswijk, Leidschendam-Voorburg, Wassenaar, Pijnacker-Nootdorp, Midden-Delfland, Westland en Zoetermeer. De afspraak is dat alle gemeenten zorgen voor voldoende woningen in de sociale sector. Momenteel gebeurt dat niet genoeg. Ongeveer de helft van de gemeenten heeft niet genoeg

sociale woningen, waardoor de wachtlijsten in de andere gemeenten steeds langer worden. Zó! wil dat óf de gemeenten zich allemaal aan de afspraken houden, óf dat Zoetermeer alleen nog samenwerkt met de gemeenten die de afspraken nakomen.

Geen woninguitbuiting

Zó! Zoetermeer denkt dat we goed moeten nadenken over het bewonen van huizen: we zijn tégen verkamering waarbij huisjesmelkers een heleboel mensen in een woning proppen. Tegelijkertijd vinden we dat het mogelijk moet zijn om grote woningen op te delen in wat kleinere, zodat er betaalbare starterswoningen ontstaan. Daar moeten we goede afspraken over maken. Zolang er zo'n grote woningnood is, moet goed gekeken worden of 'verplichte zelfbewoning' een oplossing kan zijn tegen vastgoedeigenaren die misbruik maken van de woningnood.

Hoofdstuk 2 Inrichting van de stad

Uitgangspunten Zó!:

- **Genoeg groen, genoeg water en ruimte voor waterberging**
- **Inrichten van de stad altijd in samenspraak met de buurt**
- **Samenspraak met de buurt, ook voor zorgvuldig groenbeleid**
- **We gaan voor OV, voor fietsen, voor mobiliteit met deelvervoer, maar óók voor voldoende parkeerplaatsen**

Slimme inrichting van de stad in samenspraak met de buurt

Een grote gemeente als Zoetermeer is qua inrichting altijd in beweging. Belangrijk daarbij is dat er plek is voor alle belangrijke zaken in het leven: wonen, werken, sporten, spelen en genieten van cultuur en van natuur. Daarbij moeten we er ook voor zorgen dat er ruimte is voor mobiliteit, en waar gesproken wordt over 'verkeer' moeten we altijd ook direct denken aan 'veiligheid'. De stad moet niet alleen veilig zijn om ongelukken te voorkomen, maar ook zo worden ingericht dat het (sociaal) veilig voelt.

Genoeg groen, genoeg water, genoeg waterberging, in samenspraak met de buurt

Bij de inrichting van de stad moeten we ook goed nadenken over het klimaat. Zoetermeer blijkt de natste gemeente van Nederland te zijn. Daar merken we eigenlijk niet zoveel van, want de stad is goed ingericht om het water te verwerken. Daar moeten we rekening mee blijven houden: niet alleen maar stenen, maar ook genoeg groen, genoeg water en ruimte voor waterberging, en genoeg mogelijkheden om ervan te genieten.

Groen en water zijn natuurlijk ook van groot belang om de stad leefbaar te houden. Plaatsen om de te ontspannen, verkoeling te zoeken en gewoon omdat het mooi is!

Zó! Zoetermeer vindt dat overlegd moet worden met de buurt over dit soort plannen. Daarnaast is ook overleg nodig over het onderhoud. Het is nu niet altijd duidelijk waarom op de ene plaats (te) veel wordt gemaaid en gesnoeid en op een andere plek juist niet. (Zie ook het volgende hoofdstuk over de leefomgeving.)

Parkeren

In de afgelopen periode is er nieuw parkeerbeleid afgesproken. Daar was en is Zó! Zoetermeer sterk op tegen. In dit parkeerbeleid wordt gerekend met te weinig parkeerplaatsen. Het hele beleid gaat ervan uit dat mensen veel meer met het OV gaan, of gebruik gaan maken van deelauto's. Zó! denkt dat dat misschien in de toekomst gerealiseerd kan worden, maar voorlopig hebben mensen auto's nodig, en willen ze die ook kunnen parkeren.

Zó! Zoetermeer wil dus dat het parkeerbeleid uitgaat van de hoeveelheid parkeerplaatsen die de Zoetermeeders NU nodig hebben.

Ook omdat de gemiddelde Zoetermeerder wat ouder wordt én omdat we niet weten hoe het verder gaat met corona, denken we dat rekenen op minder dan 1 auto per woning op heel veel locaties veel te weinig is. Ook al omdat mensen door nieuwe technieken tot op veel hogere leeftijd auto willen en kunnen blijven rijden.

Betaald parkeren en bezoekersparkeren

We kunnen er niet meer omheen. Juist doordat er te weinig parkeerplaatsen zijn is betaald parkeren op sommige plaatsen nodig. Daarbij horen volgens Zó! Zoetermeer de volgende voorwaarden:

- Het betaald parkeren moet niet duurder zijn dan voor regulering nodig is.
- De gemeente moet zijn uiterste best doen om met de ondernemers en organisaties af te spreken dat de eerste paar uur in de garages gratis blijft.
- Mensen die in de binnenstad wonen moeten op een realistische manier een parkeervergunning kunnen krijgen. Hetzelfde geldt voor de mensen die in de omliggende blauwe zone wonen.
- Er moet een veel betere regeling komen voor bezoekersparkeren. Iedere woning moet recht krijgen op voldoende uren gratis parkeren voor bezoekers.

Parkeren in kantoorbuurten

Op plaatsen waar kantoren staan met eigen parkeerplaatsen moet de gemeente goede afspraken maken met de gebruikers: het is niet de bedoeling dat die garages en parkeerplaatsen leeg blijven en dat ondertussen de medewerkers hun auto in de woonwijk neerzetten.

Wandel- en fietspaden

Bijna alle Zoetermeeders fietsen wel eens. Het fietspadennetwerk van Zoetermeer is modern en gescheiden van het andere verkeer. Dat is allemaal mooi, maar we horen ook vaak dat de paden onvoldoende onderhouden zijn. Zodra het financieel wat beter gaat met de gemeente moet ervoor gezorgd worden dat het onderhoud weer helemaal op orde komt!

Verder moet er steeds goed worden gekeken naar de hekjes en de 'negatieve drempels' in de straat. Op sommige plaatsen wordt het fietsen een soort hindernisbaan. Dat moet anders. Hetzelfde geldt voor de vee-roosters in de buitengebieden.

In de buitengebieden wil Zó! dat de voetpaden breed genoeg worden gemaakt en dat zoveel mogelijk een goede verharding wordt gebruikt. Smalle schelpenpaadjes zijn geen doen voor mensen die wat slechter ter been zijn. Het is niet de bedoeling dat mensen uiteindelijk maar op het fietspad gaan lopen.

Bewaakte fietsenstallingen gratis!

Fietsen moeten zoveel mogelijk veilig gestald kunnen worden. Het bewaken van de fietsenstallingen is best duur. Daarom waren er plannen om minder fietsenstallingen te laten bewaken. Zó! was en is daarop tegen. Zó! vindt dat fietsenstallingen waarbij de fietsen binnen staan in ieder geval bewaakt en gratis moeten zijn.

Vanuit Zoetermeer kom je makkelijk naar Den Haag en naar Utrecht. De verbindingen richting Leiden/Amsterdam en Rotterdam zijn minder handig, zeker als je kijkt naar het Openbaar Vervoer. Zó! Zoetermeer denkt dat het gunstig voor de stad is als dat verbeterd wordt. Dit kan een gemeente niet alleen: samenwerking met de provincie en de Metropoolregio Den Haag Rotterdam (MRDH) waarvan Zoetermeer deel uitmaakt, is daarvoor nodig. Daarbij kijken we zeker ook naar een goede inpassing van dergelijke verbindingen.

Verder zien we dat sommige plaatsen steeds minder bereikbaar worden met het OV. Dat geldt vooral voor de bedrijventerreinen. Als het even kan moet dat worden opgelost! Daarbij denken we aan praktische oplossingen zoals het gebruik van minibusjes.

Verkeersveiligheid – ongelukken analyseren en voorkomen

Jammer genoeg loopt in Nederland en ook in Zoetermeer het aantal verkeersongelukken op. Hoewel de meeste ongelukken worden veroorzaakt door mensen die zich niet aan de regels houden – zoals rijden onder invloed van drugs en alcohol – zijn er ook altijd maatregelen te nemen waarmee de gemeente ervoor kan zorgen dat de omstandigheden geen ongelukken uitlokken.

Dat betekent dat wegen waarop niet te hard gereden moet worden er niet moeten uitzien als het rechte stuk van de Formule 1. We moeten ook goed bekijken hoe het wegbrengen van kinderen bij scholen zo veilig mogelijk geregeld kan worden. Dit laatste moet natuurlijk gebeuren in overleg met de school en met de vertegenwoordiging van de ouders.

Met de opkomst van de elektrische fietsen stijgt ook het aantal ongelukken. Het andere verkeer kan niet altijd goed inschatten wat de snelheid is van deze gemotoriseerde fietsers en de snelle fietsers zelf gedragen zich ook niet altijd even veilig. Zó! Zoetermeer denkt dat er veel aandacht gegeven moet worden aan het bewust worden van de gevaren.

Geen verloedering, geen enge plekken, beter onderhoud

Een goed onderhouden, overzichtelijke omgeving is van belang. Bewoners voelen zich daarin prettig en veilig. Rommelige struiken leiden vaak tot onoverzichtelijke situaties, die, als er ook nog het nodige zwerfvuil ligt, als potentieel gevaarlijk worden ervaren, zeker als de omgeving 's avonds ook nog niet of schaars verlicht is. Die situaties moeten worden aangepakt. U moet enge plekken altijd kunnen melden bij de gemeente en die moet ervoor zorgen dat er snel actie op wordt genomen.

Het onderhoud van de stad wordt – helaas! – al jaren op een te laag niveau uitgevoerd. Dat is het gevolg van de grote financiële tekorten die de stad kent. Zodra het financieel weer wat beter gaat, zullen we aandringen op onderhoud op een hoger niveau.

Hoofdstuk 3 Milieu, Afval, Energietransitie, Leefomgeving

Uitgangspunten Zó!:

- **Energietransitie haalbaar en betaalbaar**
- **Van het gas af op het juiste moment zoals bij groot onderhoud**
- **Zó! zet in op nascheiding van plastic, blik en drankkartons**
- **Grofvuil een keer per 6 weken gratis**
- **Vóór zonnepanelen, tegen windturbines in stedelijk gebied**

Referendum over het afvalbeleid

Gelijktijdig met de verkiezingen wordt het referendum gehouden over het voorgenomen afvalbeleid. Ten tijde van het opstellen van dit verkiezingsprogramma weten we nog niet hoe de vraagstelling bij het referendum precies wordt, en natuurlijk ook niet wat eruit komt. Zó! Zoetermeer heeft in de raad tégen het nieuwe afvalbeleid gestemd.

Nascheiden plastic, blik en drankkarton

In de gemeenten om ons heen stapt de ene na de andere stad over op het nascheiden van plastic, blik en drankkarton. Dat betekent dat de bewoners dat niet meer apart hoeven te houden, maar dat het gewoon in één bak kan, en dat later in een fabriek alles wat bruikbaar is eruit wordt gehaald.

Zó! Zoetermeer wil dat voor Zoetermeer óók. Indien dat nog niet direct mogelijk is, dan zeker op termijn. Nascheiden kan op dit moment alleen voor plastic, blik en drankkartons, maar als het op termijn ook voor andere materialen kan (nu technisch nog niet mogelijk) dan kijken we daar ook serieus naar.

Zó! Zoetermeer is tegen het nog maar een keer in de 4 weken legen van afvalbakken. Voor mensen met incontinentieproblemen moet gratis en discreet maatwerk mogelijk zijn.

Let op plastic!

Ieder weldenkend mens heeft intussen door dat we de hoeveelheid plastic moeten terugdringen om ervoor te zorgen dat niet overal in de natuur en in het water steeds meer plastic terecht komt. Minder plastic gebruiken is natuurlijk de beste manier. Veel mensen helpen al mee door plastic tasjes te vermijden en dergelijke. De gemeente kan op twee manieren bijdragen:

- aanmoedigen dat er minder plastic wordt gebruikt, en daar zelf ook zorgvuldig naar kijken,
- en opletten of er slimme dingen gedaan kunnen worden met het opgehaalde plastic, zoals het vervaardigen van straatmeubilair of de aanleg van plastic fietspaden.

Het Rijk heft steeds meer belasting op restafval dat verbrand moet worden. Daar hebben we begrip voor, want het is slecht voor het milieu. Zó! Zoetermeer denkt dat het om te beginnen iets is, wat vooral met landelijk beleid verbeterd moet worden: zorg ervoor dat het niet meer toegestaan is dat spullen in veel te veel verpakkingen zitten, etc. De gemeente kan wel zoveel mogelijk de ondernemers in de stad enthousiasmeren om vernieuwende oplossingen te bedenken en te ontwikkelen.

Maar... ook de bewoners moeten helpen! De gemeente moet dat zo makkelijk mogelijk maken: dus milieu-eilanden dicht bij huis, én op plaatsen waar u er makkelijk met de auto langs kunt rijden. Het moet mogelijk zijn om met één foto een melding te doen van een milieu-eiland waar alles vol zit, zodat er direct wordt gelegegd door de gemeente.

Laten we ervoor zorgen dat in iedere wijk een plek komt waar u kleine huishoudelijke apparaten, zoals de oude föhn, en dergelijke kunt inleveren.

De regels voor het scheiden van afval moeten heel duidelijk zijn, want op het ogenblik is het veel te ingewikkeld! Overigens betekent het ook dat iedereen zijn best moet doen, en dat handhavers regelmatig mogen controleren of iedereen doet wat de bedoeling is. Dat kan alleen als ook de communicatie over afval heel goed geregeld is!

Afval betalen per keer?

Voorlopig wil Zó! Zoetermeer nog niet overstappen op een systeem waarbij mensen per keer moeten betalen voor het afval. Wij willen eerst kijken hoe het gaat met de hoeveelheid restafval als we zijn overgestapt op het nascheiden en allerlei andere maatregelen (communicatie, milieu-eilanden in de buurt, etc.) zijn doorgevoerd. Daarna wil Zó! Zoetermeer bekijken of er iets moet gebeuren op basis van de hoeveelheid afval dat per huishouden wordt ingeleverd. Uitgangspunt moet dan sowieso zijn: 'normaal' gedrag moet niets extra's kosten. Maar voorlopig is Zó! Zoetermeer geen voorstander van 'diftar'.

Zwerfafval en meer afvalbakken

Zó! Zoetermeer heeft de leefbare stad als uitgangspunt. Hoewel Zoetermeer een moderne nieuwe stad is, is het niet overal even netjes. Dat komt onder andere doordat de gemeente vanwege de financiële tekorten veel heeft bezuinigd op het onderhoud van de stad. Zodra er weer wat financiële ruimte is moet dat verbeteren! Zwerfvuil en verloedering zijn vriendjes van elkaar en die willen we alle twee niet in de stad.

Een afvalbak is op zich niet duur. Het regelmatig legen natuurlijk wel, want dat is mensenwerk. Zó! vindt dat er momenteel te weinig afvalbakken zijn in de stad. Wij willen dat er veel meer komen én dat ze regelmatig worden gelegegd. We denken dat de gemeente moet overwegen om wat grotere afvalbakken te gebruiken.

Als de milieu-eilanden worden geleegd dwarrelt er van alles in de buurt neer. Hetzelfde geldt bij het legen van de minicontainers. Het 'gemorste' afval wordt dan niet opgeruimd. Zó! vindt het belangrijk dat er een bezemwagen aan de vrachtauto's wordt toegevoegd zodat de rommel direct kan worden opgeruimd.

Natuurlijk moet goed gekeken worden of sommige milieu-eilanden niet vaker geleegd moeten worden. Volle ondergrondse containers zorgen voor bergen zwerfvuil. Dat kan beter!

Zó! Zoetermeer is ook voorstander van containertuintjes bij milieu-eilanden zodat het meer uitnodigt om de boel netjes te houden.

Alle milieu-eilanden moeten natuurlijk zo worden ingericht dat mensen vanuit een rolstoel of scootmobiel zelf hun afval kunnen weggooien!

Onderhoud weer op niveau 'goed'

Het onderhoudsniveau in de stad moet weer naar niveau 'goed'. Dat geldt wat ons betreft voor alle gebieden: de winkelcentra, de binnenstad, de woonwijken, de bedrijventerreinen en de recreatiegebieden. Zoals al eerder vermeld: dat kan alleen als de gemeente voldoende budget heeft.

Op plaatsen waar burens het initiatief nemen om zelf met elkaar eens een grote opruimactie te houden, of waar mensen regulier een stukje opruimwerk voor hun rekening nemen moet er ruimhartig ondersteuning vanuit de gemeente worden gegeven en materiaal – zoals bladkorven – beschikbaar worden gesteld.

Hondenpoep en hondenbelasting grote ergernissen

Zó! Zoetermeer staat iedere maand in een andere wijk om aan de mensen te vragen wat er speelt. In praktisch alle gevallen noemen mensen de poep op straat als een grote ergernis. Een deel van de hondenbezitters ruimt keurig op, maar er zijn nog veel te veel 'baasjes' die de poep gewoon laten liggen. Nu kunnen handhavers alleen wat doen als ze de mensen en hun honden op heterdaad betrappen.

- Zó! wil dat er veel meer op wordt gelet dat mensen bij het hond-uitlaten zakjes bij zich hebben om de troep op te ruimen. Wie dat niet heeft moet een bekeuring krijgen!
- Zó! wil meer velden uitdrukkelijk met bordjes aanmerken als speelplaatsen waardoor ze verboden worden voor honden.
- Zó! wil dat er genoeg bakken komen waarin de poepzakjes kunnen worden weggegooid.
- Zó! wil dat de handhavers een flink deel van hun tijd besteden aan het verminderen van de overlast door hondenpoep.
- Zó! wil dat georganiseerd wordt dat mensen makkelijk kunnen aanmelden op welke plaatsen er veel poepoverlast is.

Zó! Zoetermeer vindt ook

- dat er genoeg hondentoiletten dicht bij huis moeten zijn.
- én we willen dat de hondenbelasting voor de eerste hond wordt verlaagd tot 25 euro per jaar.

Geluidsoverlast is heel vervelend en niet altijd eenvoudig te verhelpen. Zó! Zoetermeer vindt het niet nodig dat alle festiviteiten gepaard gaan met keiharde muziek. De gemeente moet bevorderen dat muziek niet almaar luider en luider wordt. Het aantal jongeren met gehoorschade neemt toe. Daar moet veel aandacht voor komen!

Natuurlijk is schone lucht van belang. Voor Zó! zijn de wettelijk normen het uitgangspunt. Dat betekent dat ook bij nieuwe ontwikkelingen goed gekeken moet worden welke effecten worden verwacht. Milieu Effect Rapportages (MER) moeten zorgvuldig worden opgesteld.

Nederland gaat van het aardgas af. Het Rijk heeft bedacht dat het in 2050 geregeld moet zijn. Zoetermeer heeft besloten dat het in 2040 al zover moet zijn. Zó! Zoetermeer is daar geen voorstander van. Zó! Zoetermeer vindt dat de nadruk moet liggen op het 'slimme moment'. Dat betekent meestal als de woningen toe zijn aan groot onderhoud.

Zó! Zoetermeer is vóór proefprojecten zoals met een aantal nul-op-de-meter-woningen. Op die manier kan er geleerd worden hoe het wel en niet moet. Nieuwe woningen worden verplicht al duurzaam en zonder gas gebouwd. Maar er zijn nog flink wat problemen op te lossen. Zo kan nog lang niet alle gas worden vervangen door elektra want de bekabeling in Nederland kan dat nog helemaal niet aan.

Op dit moment is het altijd een goed idee, om – als u toch een kleine of grote verbouwing doet – zo veel mogelijk te isoleren. Goede isolatie en ventilatie zijn investeringen waar niemand spijt van krijgt.

Windenergie heeft voor- en nadelen. Zó! Zoetermeer vindt dat windturbines niet goed passen in een dichtbebouwde stad. Wij zijn dan ook tegen windturbines in stedelijke gebieden.

Zonnepanelen op daken zijn natuurlijk wel een prima idee, waarbij het goed is dat alle bewoners kunnen investeren en kunnen meedelen in de voordelen. Grote velden vol zonnepanelen kunnen in en rond Zoetermeer niet worden gerealiseerd. We hebben alle ruimte nodig voor recreatie en natuur.

Zó! Zoetermeer vindt dat we wel goed moeten kijken naar de mogelijkheden langs de infrastructuur, zoals langs de A12 en langs het spoor. Daar is wellicht ook nog veel ruimte te vinden voor zonnepanelen, zonder dat het landschap wordt aangetast. Daarnaast vinden we dat we goed moeten opletten welke technieken er ontwikkeld worden die een minder grote aanslag doen op onze leefruimte. Misschien kunnen we zelfs wel over zonnepanelen rijden. We gaan ervan uit dat er nog vele innovaties aankomen in de komende jaren omdat er nu grootschalig wordt nagedacht over alternatieven voor gas.

Tussen Den Haag, Leidschendam en Zoetermeer is het nieuwe natuur- en recreatiegebied ontwikkeld dat vooral van belang is als waterberging. We zien prachtige natuur ontstaan. Zó! Zoetermeer wil graag dat er een mooi bezoekerscentrum – Polderama – bij het gebied komt. Omdat er in de afgelopen periode geen geld voor beschikbaar was hebben wij aan het college gevraagd om in ieder geval het materiaal goed te bewaren en te overleggen met het historisch genootschap, de natuurorganisaties van Zoetermeer en de buurgemeenten of zij een rol kunnen spelen bij het ontwikkelen van het Polderama.

Water en groen

Zó! houdt van veel water en veel groen in en om de stad. Dat kan hier en daar nog worden uitgebreid. Daarbij geldt altijd: verstandig bomenbeleid. Dus bomen die passen bij de locatie en als bomen al het licht uit huis of tuin houden dan moeten die worden vervangen voor iets dat beter past.

De overheid moet controleren

Betrouwbaar milieutoezicht op de uitstoot van bedrijven is van essentieel belang. De werkzaamheden op dit gebied zijn ondergebracht bij een samenwerkingsverband van verschillende gemeenten waardoor de expertise verbeterd is. We zullen blijvend moeten controleren of deze Omgevingsdienst Haaglanden zijn werk goed doet.

Dierenwelzijn

Zó! Zoetermeer vindt het normaal dat je fatsoenlijk omgaat met dieren. Alle wettelijke voorschriften moeten natuurlijk worden nageleefd. Wij volgen daarbij de landelijke regelgeving.

Kinderboerderijen, wijktuinen en leren over de flora en fauna

Jong geleerd... we weten het allemaal! Zeker voor kinderen uit de stad is kennis van de natuur niet vanzelfsprekend. Zó! is voor het behoud van de stadsboerderijen en de wijktuinen. Wat ons betreft hoeft dat niet allemaal onder beheer van de gemeente zelf. Wij moedigen de natuurverenigingen aan om zoveel mogelijk kinderen bij hun werk te betrekken en juichen samenwerking bij de natuureducatie toe. Voor de wijktuinen is het belangrijk dat zij zeker weten dat zij meerjarig hun activiteiten kunnen voortzetten.

Hoofdstuk 4 Veiligheid

Uitgangspunten Zó!:

- **Meer politie en meer handhavers in Zoetermeer**
- **Hulpverleners moeten veilig hun werk kunnen doen**
- **Voorkomen dat jeugd in echte criminaliteit terecht komt, géén wapenbezit**
- **Jongerenoverlast terugdringen én voorkomen**
- **Cameratoezicht waar nodig**
- **Veilig verkeer!**

Politie, criminaliteit, woninginbraken, ondermijning

Een van de belangrijkste zaken in het leven van mensen is veiligheid. Veiligheid is een breed begrip. Je wilt niet dat er brand uitbreekt, je wilt veilig zijn in het verkeer en je wilt natuurlijk niet het slachtoffer worden van criminaliteit.

De gemeenteraad gaat niet echt over de politie, want dat is landelijk geregeld. De raad heeft wel invloed door het maken van afspraken met de politie over de zaken die prioriteit moeten hebben. Daarnaast moet de burgemeester, verantwoordelijk voor de openbare orde in de stad, verantwoording afleggen aan de gemeenteraad. Zó! Zoetermeer gaat daar altijd zorgvuldig, maar zeker ook kritisch mee om.

De politie kampt al jaren met personeelsgebrek. Zó! Zoetermeer moedigt de burgemeester aan om in de Veiligheidsregio voortdurend aan de orde te stellen dat de politie zo snel mogelijk voldoende capaciteit krijgt!

Gelukkig zien we al flink wat jaren dat de ernstige criminaliteit die van grote invloed is op mensen, zoals woninginbraken, afneemt.

Tegelijkertijd moeten we steeds meer alert zijn op de zogenaamde ondermijning. Dat laatste betekent dat criminelen – met name door de handel van drugs in Nederland en vooral ook naar het buitenland – over zoveel geld beschikken dat ze zich helemaal nergens meer wat van aantrekken. Ze richten voor hun activiteiten bedrijven op, vragen vergunningen aan, huren en kopen panden, en manifesteren zich hierdoor in de 'bovenwereld'. Ze worden ongrijpbaar en lijken onaantastbaar.

Criminele jongeren met te veel geld op zak zijn niet te motiveren om hun school af te maken waardoor ze eigenlijk nooit meer uit het criminele gebeuren kunnen komen. Zó! Zoetermeer vindt dat de gemeente Zoetermeer alle mogelijkheden om ondermijning te voorkomen grondig moet aanpakken.

Criminaliteit 'online'

We hebben met zijn allen toenemend te maken met allerlei criminaliteit via het internet: van bedrieglijke e-mails waarvan iemand zomaar zou kunnen denken dat ze van de bank komen, tot nepberichten via WhatsApp en oplichters op Marktplaats. Ook identiteitsfraude is een afschuwelijke vorm van criminaliteit die voor de

slachtoffers erg ingrijpend is. Het opsporen is een taak van de landelijke organisaties. Zó! Zoetermeer wil dat het een hogere prioriteit krijgt van de politie. Als gemeente kunnen we ervoor zorgen dat er regelmatig voorlichting wordt gegeven over hoe mensen zich zo veilig mogelijk kunnen gedragen in de digitale wereld, en zij zelf kunnen voorkomen dat het mis gaat.

Alcohol, drugs, lachgas en hennepkwekerijen

De gemeente werkt met verboden om op bepaalde plaatsen alcohol te drinken en sinds kort is lachgas buiten verboden. Dat beleid kan wat ons betreft worden voortgezet. Hetzelfde geldt voor de beslissing dat we één verkooppunt voor softdrugs hebben in Zoetermeer. Dat moet zo blijven.

In Zoetermeer floreren de hennepkwekerijen. Hoewel we ondernemers een warm hart toedragen kunnen we dit soort bedrijvigheid niet toestaan. Vaak is er sprake van erg gevaarlijke omstandigheden waarbij stroom en water op een onverantwoorde manier bij elkaar komen. De lieden die zich ermee bezighouden zijn ook vaak geen fijne jongens. Hoe minder van die 'handel' hoe beter.

Team Handhaving - beter bereikbaar

De politie houdt zich bezig met criminaliteit maar leefbaarheid is de taak van Team Handhaving. Dit team let op hondenpoep en hondenuverlast, jeugdoverlast, achtergelaten fietsen en fietswrakken, verkeerd aangeboden huis- en grofvuil en bedrijfsafval, verkeerd geparkeerde auto's, caravans en aanhangers, naleving van afgegeven vergunningen en ontheffingen, toezicht op evenementen, toezicht op de Drank- en Horecawet en ze letten ook nog de flora en fauna zoals het naleven van de natuurbeschermingswet.

Het is duidelijk dat Team Handhaving van groot belang is voor prettig wonen in een leefbare stad. Mondjesmaat is het aantal leden van het team uitgebreid, maar Zó! zou dat graag nog meer uitbreiden. Zo gauw de financiën van de gemeenten het toelaten willen we meer mensen.

Zó! vindt dat het Team Handhaving tussen 6.00 en 23.00 uur en ook in het weekend ingezet moet worden. Het Team Handhaving moet goed bereikbaar zijn.

Wijk en Agent Samen (WAS)

Zó! Zoetermeer is een grote fan van de WAS-teams in de verschillende wijken. WAS staat voor Wijk en Agent Samen. Voorwaarde voor het slagen van WAS is dat de wijkagent voldoende tijd heeft voor deze samenwerking. Dat is niet altijd goed geregeld. Zó! vindt dus dat het beter moet.

Cameratoezicht

Zó! Zoetermeer is uitgesproken vóór cameratoezicht op plaatsen waar dat echt een verschil kan maken. Dus niet 'zomaar' en ook niet 'overal' maar wel waar het – al dan niet tijdelijk – nodig is!

Jongerenoverlast

Met veruit de meeste jongeren in Zoetermeer gaat het goed, maar er zijn, zoals in alle tijden, ook altijd jongeren die zorgen voor overlast. Het loopt van rondhangen

met veel lawaai en veel achtergelaten rommel, tot situaties die omwonenden als heel bedreigend ervaren. Sommige groepen gaan regelrecht het criminele pad op met drugshandel en geweld.

Zó! Zoetermeer accepteert niet dat kinderen, oudere jongeren en jongvolwassenen zich zo misdragen dat mensen niet meer over straat durven. Wij willen hier wat aan doen! Vandalen en overlastplegers moeten door middel van efficiënte opsporingsmogelijkheden opgespoord worden. Wij vinden het niet meer dan normaal dat de gemeente, zoveel als maar mogelijk is, de schade van vandalisme laat herstellen of betalen door de jongeren zelf. Als ze nog onder het gezag van hun ouders vallen, moeten die voor de kosten opdraaien.

Ouders moeten óók worden aangesproken. Zij moeten weten waar hun kinderen uithangen: jonge tieners horen op de late avond niet op straat.

Maar ook het voorkomen van jongerenoverlast moet ruim aandacht krijgen. Zó! vindt dat er voldoende recreatiemogelijkheden moeten zijn voor de Zoetermeerse jeugd, geschikte hangplekken en vooral een opleiding en daarna werk. Met doelgericht jongerenwerk moet gezorgd worden dat jeugd die in de 'gevaarzone' komt tijdig wordt geholpen. Dat geldt natuurlijk ook voor ouders die opvoedondersteuning nodig hebben.

Geweld thuis – meldpunt bezorgd

We weten dat er 'achter de voordeur' sprake is van een heleboel geweld. Dat komt vaak pas naar buiten als de situatie al volledig uit de hand is gelopen en er ambulances moeten voorrijden. We vermoeden dat er ook een heleboel situaties zijn waarin mensen – vaak vrouwen en kinderen – geen veilig thuis hebben.

Daarnaast zijn er ook situaties waarbij mensen zichzelf zodanig verwaarlozen dat ze een gevaar voor zichzelf (en hun omgeving) vormen. Er zijn meldpunten waar mensen die bezorgd zijn over een situatie – bijvoorbeeld bij de burens – dat kunnen melden. De GGD en de Veilig-Thuis-organisatie die deze signalen moeten oppakken kampen voortdurend met gebrek aan geschoolde mensen waardoor er regelmatig wachtlijsten ontstaan. Zó! Zoetermeer vindt dat onaanvaardbaar. We vinden dat alle signalen snel opgepakt moeten worden zodat zo snel mogelijk gestart kan worden met het oplossen van de problemen en het ondersteunen van de slachtoffers.

En als er brand uitbreekt...

Je moet er niet aan denken! Maar eigenlijk juist wel! Goed nadenken over brandveiligheid begint bij de mensen thuis. U kunt aan de brandweer vragen of u nog zaken kunt verbeteren.

Hoewel het aantal slachtoffers door brand in Zoetermeer meestal erg beperkt is, blijft het voor Zó! een belangrijk punt van aandacht. Wij houden de aanrijtijden van de brandweer scherp in de gaten! Maar zelfs als de brandweer er binnen de kortste keren is, kan het al te laat zijn. Bijvoorbeeld als de meubels in brand vliegen en het materiaal binnen 2 minuten al een giftige rook geeft.

Het is dan ook van het grootste belang — van levensbelang! — dat u zelf voldoende maatregelen treft. Zó! Zoetermeer vindt het geven van voorlichting een doorlopende taak van brandweer en gemeente.

Zó! Zoetermeer luistert goed naar de brandweer die extra zorgen heeft. Dat betreft sowieso nieuwe hoogbouw want een hoogwerker van de brandweer kan echt niet iemand van de 11^e etage halen. Dat betreft ook de moderne auto's. Laadpalen en elektrische auto's (en auto's op nog moderner brandstoffen) in garages vormen een nieuw risico waarover niet te licht gedacht moet worden. Momenteel heeft de brandweer landelijk nog geen harde regels opgesteld. Zó! hoopt dat dat snel gebeurt.

Een ander punt van blijvende zorg is het ontruimen van gebouwen waarin gehandicapten wonen. Doordat mensen die zorg nodig hebben steeds langer thuis blijven wonen, is dat een steeds groter wordend probleem. Zó! Zoetermeer volgt de adviezen die de brandweer hierover geeft op de voet.

Toegang hulpverleners

Inbrekers mogen uw huis niet in kunnen komen. Maar hoe kunnen hulpverleners wel snel naar binnen als iedere minuut telt? Zó! Zoetermeer vindt dat bij de voorlichting aandacht gegeven moet worden aan alles wat u zelf kunt doen om ervoor te zorgen dat ambulancemedewerkers of politie wél snel naar binnen kunnen.

Veiligheid voor hulpverleners

Je verstand staat erbij stil, maar ook in Zoetermeer komt het voor dat hulpverleners zoals brandweermensen en ambulancemedewerkers worden belaagd, aangevallen en gehinderd als zij hun – vaak levensreddende - werk komen doen. Net als u vindt Zó! Zoetermeer dat volstrekt onacceptabel!

Hoofdstuk 5 Economie, werkgelegenheid, armoede, schulden

Uitgangspunten Zó!:

- **Werkgelegenheid: belangrijk bij alle besluiten van de gemeente**
- **Wijkwinkelcentra behouden**
- **Armoede bestrijden en schulden voorkomen**

Werkgelegenheid – belangrijk bij alle besluiten

De economie is nooit een zaak van Zoetermeer alleen. Niet alleen de gang van zaken in Nederland is doorslaggevend, maar feitelijk alles wat zich op wereldschaal afspeelt. Dat zagen we bij de bankencrisis, maar natuurlijk ook bij corona. Vanuit de gemeente kunnen we natuurlijk wel proberen om op lokaal niveau ervoor te zorgen dat ondernemers volop kunnen ondernemen.

Gemeenten hebben beperkte mogelijkheden om de werkgelegenheid te vergroten en het is niet de bedoeling dat de gemeente op de stoel van de ondernemer gaat zitten. De gemeente kan er wél zoveel mogelijk voor zorgen dat ondernemers en organisaties zich in Zoetermeer willen en kunnen vestigen. Zó! Zoetermeer zal altijd, bij alle besluiten, behoud en vergroting van passende werkgelegenheid zwaar laten wegen.

Daarbij moet goed gekeken worden naar de combinatie van vacatures, opleidingen en mensen die een baan zoeken. De wereld verandert steeds sneller dus iedereen moet er rekening mee houden dat er steeds bijgeleerd moet worden om aan het werk te blijven.

Winkelcentra behouden

We zijn ons ervan bewust dat de winkeliers het niet makkelijk hebben. De opkomst van internetverkopen heeft onmiskenbaar gevolgen voor de 'gewone' winkels met name in het Stadshart en de Dorpsstraat. Dit betekent dat de winkelcentra veranderen. Gezellige winkelcentra zijn van groot belang voor de stad. De gemeente moet ontwikkelingen die de winkelcentra versterken goed faciliteren. Heel belangrijk daarbij is een goede bereikbaarheid en voldoende parkeermogelijkheden en bewaakte stallingsmogelijkheden voor fietsen.

Hetzelfde geldt voor de winkelcentra in de wijken. Die zijn van belang voor de leefbaarheid. Detailhandel buiten de winkelcentra moet verboden blijven.

Dutch Innovation Factory en Park

De Dutch Innovation Factory is een spannende ontwikkeling in Zoetermeer. In één complex tref je er ICT-onderwijs, onderzoek, en bedrijven aan. Het is zoals ze zelf zeggen: 'een broedplaats voor interactie en samenwerking.' Na een lange aanloop begint het concept zijn vruchten af te werpen. Jongeren van de Haagse Hogeschool, studenten van verschillende universiteiten, startende ICT-ondernemers en ICT-bedrijven die al goed draaien vinden elkaar daar. De gemeente heeft dat gesteund

met subsidies zodat het geheel kan uitgroeien tot een belangrijke ICT-ontwikkelingscampus.

De hogeschool moet in Zoetermeer behouden blijven en liefst nog uitbreiden. Daarnaast zien we mogelijkheden voor samenwerking met de universiteit van Wageningen die bij de burens in Lansingerland ook volop bezig is met innovaties.

De Binnenbaan

Er is een grote verandering doorgevoerd waar het gaat om mensen die niet zo makkelijk werk kunnen vinden. De DSW (Dienst Sociale Werkvoorziening) is opgeheven. In Zoetermeer kennen we nu De Binnenbaan. Vanuit deze nieuwe organisatie wordt gekeken naar de mogelijkheden die mensen hebben en hoe ze (weer) aan het werk kunnen. De Binnenbaan is dus nog betrekkelijk nieuw en Zó! Zoetermeer zal goed opletten of het gaat werken.

Verborgen groepen werklozen

Zó! Zoetermeer maakt zich zorgen over de verborgen werklozen. Dit zijn bijvoorbeeld de wat oudere goedopgeleide mensen die na veel dienstjaren vanwege de crisis uit hun goede baan zijn gezet. Hun WW houdt na verloop van tijd op en wat dan? Als de partner nog wel een (halve) baan heeft, verdwijnt de werkloze helemaal uit het zicht van de instanties, waardoor de kans op werk nog minder wordt.

Zó! maakt zich ook zorgen over mensen die iedere keer kort aan het werk komen door allerlei tijdelijke banen en in werkgelegenheidsprojecten. Zij gaan de bijstand in en uit. Dat betekent onzekerheid en armoede.

Zó! vindt dat de gemeente moet proberen om deze groepen in kaart te brengen en contact met hen te houden. Meestal is maatwerk nodig om te zorgen dat zij ondersteund worden om weer aan de slag te kunnen komen. Scholing en omscholing zijn daarbij cruciaal.

Armoede bestrijden

In Zoetermeer zijn er veel mensen met financiële zorgen. Mensen die vanwege werkloosheid zijn aangewezen op de bijstand. Mensen die hele kleine baantjes hebben en niet genoeg verdienen om goed rond te komen. Mensen met alleen AOW. Mensen met veel te hoge schulden.

Voldoende werkgelegenheid zal zeker helpen om deze problematiek te verminderen. Daar moeten we dus als gemeente hard aan werken.

Daarnaast worden mensen in armoede ondersteund door de ZoetermeerPas die ervoor zorgt dat mensen kunnen blijven meedoen in de gemeente. Met daarbij extra aandacht voor de kinderen. Zó! Zoetermeer vindt het belangrijk dat kinderen via de ZoetermeerPas mee kunnen doen met sport en vooral zwemmen is erg belangrijk, want dat is niet alleen goed voor het bewegen, maar is ook essentieel voor de veiligheid in ons waterrijke land.

Er zijn veel mensen met hoge schulden. Dit betreft niet alleen mensen die te weinig inkomen hebben, maar ook mensen met een redelijk inkomen die hun uitgaven niet goed op hun inkomsten kunnen afstemmen. Kopen op afbetaling en makkelijk kunnen lenen is niet voor iedereen verstandig. Lang niet iedereen kan overzien hoe groot het effect van schulden op hun leven is.

De gemeente moet ervoor zorgen dat schuldhelpverlening in voldoende mate voorhanden is: helpen om de schulden te saneren (overzicht krijgen en afbetalen), maar ook met budgetbeheer, om ervoor te zorgen dat mensen leren om met geld om te gaan en hun eigen administratie goed bij te houden.

Zó! Zoetermeer wil dat de gemeente ook stevig inzet om grote schulden te voorkomen. Dat betekent dat contact opgenomen wordt met mensen die blijkbaar hun energierekening of hun huur niet meer kunnen betalen en te maken krijgen met achterstanden. Door snel hulp aan te bieden kan voorkomen worden dat er steeds meer schulden komen en kan ook voorkomen worden dat er nog meer en grotere problemen in het gezin ontstaan.

Volgende vaardigheden om mee te kunnen doen

Mensen moeten kunnen meedoen in de maatschappij. Nederlands spreken is daarvoor een belangrijke voorwaarde. Dat geldt niet alleen voor mensen met een buitenlandse achtergrond, maar zeker ook voor de mensen die op school de boot een beetje hebben gemist en onvoldoende kunnen lezen en schrijven. De gemeente moet zorgen dat mensen die dat nodig hebben naar taallessen worden toegeleid.

Ook rekenlessen zijn belangrijk. Net zoals er mensen zijn die eigenlijk niet goed genoeg kunnen lezen en schrijven zijn er ook volwassen mensen die onvoldoende kunnen rekenen. Die kunnen niet overzien hoeveel ze bijvoorbeeld moeten sparen om de jaarlijkse rekeningen te betalen.

Daarnaast wordt onze samenleving steeds digitaler. De een gebruikt zijn telefoon om er spelenderwijs allerhande belangrijke zaken mee te doen, de ander vindt er gewoon mee bellen al een puzzel. Zoeken op websites, digitale formulieren invullen en opletten dat je niet het slachtoffer wordt van allerlei digitale criminaliteit is best lastig. Zó! vindt het een goed idee dat de bibliotheken een rol spelen bij het helpen van mensen die moeite hebben met zaken zoals telefoon, tablet en laptop. Die service van de bibliotheek moet in alle wijken beschikbaar komen.

Jongeren aan het werk, met of zonder handicap

Jeugdwerkloosheid is geen goede basis om te beginnen aan je loopbaan. Wie onvoldoende opgeleid is: eerst terug naar school. Indien nodig met begeleiding. Jongeren met een handicap krijgen extra hulp en ondersteuning om werk te vinden, en zolang ze nog leren wordt goed gekeken wat er nodig is, zoals bijvoorbeeld de individuele studietoelage.

Hoofdstuk 6 Zorgen voor elkaar

Uitgangspunten Zó!:

- **Nieuw beleid voor jeugdzorg**
- **Mantelzorgers verdienen ondersteuning**
- **Hulpmiddelen voor gehandicapten moeten snel geleverd en gerepareerd**
- **Wmo consulenten goed bereikbaar zonder wachtlijsten**
- **Nu snel woonzorgcentra realiseren**

Jeugdzorg – nieuw beleid is nodig

Natuurlijk gunnen we ieder kind het beste, maar Zoetermeer kan niet doorgaan met het huidige grote beroep op de jeugdzorg. Een op de 6 of 7 kinderen krijgt op het moment een vorm van (dure) professionele jeugdzorg. Dat kan de gemeente niet betalen. Deze grote hoeveelheden jeugdzorg hebben ervoor gezorgd dat we op heel belangrijke andere zaken in de gemeente moesten bezuinigen. Daar zijn alle mensen en alle jongeren de dupe van, want we moesten bezuinigen op het zwemmen in de ZoetermeerPas, op het onderhoud van het groen, op de wijkbibliotheken en nog veel meer, dus dat moet anders.

Vanuit Zoetermeer – met veel inzet van Zó! Zoetermeer - is in de afgelopen jaren geknokt om landelijk aandacht te vragen voor de problemen. Zó! Zoetermeer heeft daar heel veel tijd in gestoken, maar het is nog steeds niet allemaal goed geregeld: Heel veel instanties mogen jeugdzorg voorschrijven zonder dat de gemeente kan sturen. Zó! Zoetermeer zet in op verschillende maatregelen:

- Meer (structureel, dus ieder jaar) geld van het rijk voor jeugdzorg.
- Kinderen die langdurig hoogspecialistische zorg nodig hebben moeten vallen onder wettelijke regelgeving en terecht kunnen bij landelijk georganiseerde (en betaalde) gespecialiseerde zorgaanbieders. Zolang dat niet is geregeld zorgt de gemeente hiervoor.
- De wet moet worden aangepast zodat de gemeente meer grip krijgt op de jeugdzorg en ook betere afspraken kan maken met de jeugdzorgbedrijven.
- De gemeente zelf moet veel beter monitoren hoe het staat met het jeugdzorggebruik en kunnen analyseren wat er gebeurt.
- Niet voor ieder opvoedprobleem moet gespecialiseerde jeugdzorg worden aangeboden, het is om te beginnen een zaak van de ouders en de scholen.
- Gekeken moet worden welke jeugdzorg echt helpt zodat kinderen niet jaar na jaar in behandelingen verzeild raken waarvan het niet duidelijk is of ze ervan opknappen.
- In ieder geval: één gezin, één plan en met regie op de hulpverlening, zodat in een huishouden niet tig hulpverleners bezig zijn zonder van elkaar te weten wat ze doen.
- Kinderen die direct jeugdzorg nodig hebben moeten niet op een wachtlijst belanden, maar snel terecht kunnen bij de juiste jeugdzorgorganisatie.
- Organisaties en vooral de medewerkers die jeugdzorg leveren moet daar goed voor worden betaald, maar het is niet de bedoeling dat de eigenaren van de jeugdzorgbedrijven enorme winsten maken op de jeugdzorg.

Bij jeugdzorg moet u denken aan kinderen met psychische en/of verstandelijke problemen van wie de ouders ondersteuning nodig hebben bij de opvoeding, aan kinderen zonder veilig thuis (vanwege bijvoorbeeld verslaafde ouders), aan kinderen die door de rechter uit huis worden geplaatst, en aan jongeren die vanwege crimineel gedrag naar een (gesloten) inrichting moeten. Op het ogenblik is de jeugdzorg veel breder getrokken waardoor het onbetaalbaar is geworden. Zó! wil dat de gemeente dat samen met het rijk gaat terugdraaien.

Als zorg nodig is, moet de gemeente helpen

Zorgen voor elkaar vormt het hart van iedere gemeenschap. Dat begint in je gezin en je familie, maar is natuurlijk ook van belang in de buurt, bij de vereniging, onder collega's en, als het nodig is, moet de overheid klaar staan om te helpen.

In de afgelopen jaren is steeds meer zorg van het rijk overgebracht naar de gemeente. Helaas heeft het rijk daar niet het benodigde geld bij gedaan. We merken dat de Wmo onder druk staat en dat er nog veel verbeteringen nodig zijn.

Onder druk van de financiële problemen zijn er allerlei slogans bedacht zoals:
'Mensen willen thuis blijven wonen.'
'We gaan mensen helpen om zelfredzaam te worden.'
'We gaan mensen helpen, integraal, vanuit de bedoeling, met maatwerk.'
etc.

Het klinkt prachtig, het is allemaal een beetje waar en soms mogelijk, maar zoals het nu gaat komen we er niet: we zullen hard aan de slag moeten om de toenemende vergrijzing te kunnen opvangen.

Mensen die zorg nodig hebben, of hun mantelzorgers, kloppen niet bij de gemeente aan om te horen hoe ze zelfredzaam moeten worden. Dat hebben ze meestal al tot het uiterste gedaan, en het loopt ze over de schoenen. Zó! vindt het heel denigrerend als over zelfredzaamheid wordt gesproken als mensen aan het einde van hun latijn zijn. Op tijd helpen kan veel leed voorkomen. Daarbij moeten de mantelzorgers er niet een dagtaak aan hebben om alles geregeld te krijgen.

Wmo loket bereikbaar!

In de afgelopen periode bleek het Wmo-loket van de gemeente regelmatig onderbezet door personeelsgebrek. Daardoor was de bereikbaarheid matig, en vooral de reactiesnelheid was heel erg slecht. Gehandicapten en mantelzorgers moesten maanden wachten voor hun melding in behandeling werd genomen, en dan moest er nog lang gewacht worden voor het allemaal voor elkaar was. Zó! Zoetermeer zag het met lede ogen aan. De gemeente moet tijdig zorgen voor het opleiden en/of werven van Wmo-consulenten.

Woonzorgcentra – snel concrete plannen

Mensen die zorg nodig hebben kunnen niet altijd in hun huis blijven wonen. De zorg kan daar niet optimaal worden geleverd en de mensen worden vaak ook nog eenzaam. We moeten zorgen voor veel meer plekken waar mensen passende zorg kunnen krijgen. Goede appartementen, collectief wonen en woonzorgcentra met wijkrestaurants kunnen daar een belangrijke rol in spelen. Nu er sprake is van veel

nieuwbouw in Zoetermeer moeten zorgwoningen en ouderenwoningen direct worden meegenomen. Er moeten snel concrete plannen komen!

Zorginnovaties

Het is duidelijk dat niet meer alles kan zoals we tot nu toe willen: daarom moet goed gekeken worden hoe we innovaties in de zorg kunnen gebruiken. Wij verwachten niet dat alle hoogbejaarden een stofzuigerrobot kunnen aanschaffen, maar de huishoudelijke hulp zou hem wel kunnen gebruiken terwijl ze ondertussen andere dingen doet. Ook zien we toenemend dat digitale oplossingen kunnen helpen. Zó! Zoetermeer wil dat blijvend onderzocht wordt hoe mensen op een slimme(re) manier geholpen kunnen worden.

Gemeente houdt een verantwoordelijkheid

De gemeente is niet 'klaar' als een beschikking is uitgeschreven voor hulp of voor een hulpmiddel. Zó! vindt dat ook gecontroleerd moet worden of het allemaal volgens de afspraken wordt geleverd. Nazorg is net zo belangrijk.

Cliëntondersteuning

Zó! wil dat de (wettelijk verplichte) onafhankelijke cliëntondersteuners meer zichtbaar worden. De cliëntondersteuner is een persoon bij wie mensen terecht kunnen om hen te helpen met het krijgen van de juiste zorg, bijvoorbeeld als er verschil van inzicht is tussen cliënt en gemeente. De toegang moet laagdrempelig zijn: een kantoor op een gemakkelijk bereikbare plaats in de stad, spreekuren in de wijken of op verzoek een huisbezoek. Lukt bemiddeling niet, dan kan deze persoon, of dit bureau helpen met bezwaar aantekenen.

Zó! wil dat de inwoners van Zoetermeer ook met hun klachten over de dienstverlenende organisaties bij de cliëntondersteuner terecht kunnen. De organisaties die de hulp verlenen – bijvoorbeeld thuiszorg en leveranciers van rolstoelen en andere hulpmiddelen - verrichten vaak goed werk, maar soms gaat het helemaal mis. Nu moet een klacht ingediend worden bij de dienstverlener zelf. Gebleken is dat dit niet werkt; de cliënt voelt zich niet gehoord en de gemeente heeft geen inzicht in het aantal klachten en de aard van de klachten.

Mantelzorg – het overkomt je, ondersteuning is nodig

Zó! Zoetermeer vindt dat er goed onderscheid gemaakt moet worden tussen vrijwilligerswerk en mantelzorg. Een mantelzorger gaat zorgen als iemand in zijn of haar omgeving zorg nodig heeft. Het betreft chronisch zieken, terminale patiënten, gehandicapten en hoogbejaarden. De mantelzorger is meestal een gezinslid of familie-lid en soms een buur/vriend waar al een emotionele band mee bestaat. Mantelzorgers zorgen vele uren per week, soms 24 uur per dag, en kunnen de zorg niet zomaar beëindigen.

Mantelzorgen overkomt je en vaak wordt het werk in de tijd zwaarder en zwaarder. Mantelzorgers staan er vaak niet eens bij stil hoe ze worden opgeslokt door deze taak. Bij de start van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) was er veel aandacht voor de mantelzorger, want hoe meer de overheid ervoor zorgt dat Mantelzorgers worden ondersteund, hoe langer zij het volhouden en daarbij is iedereen gebaat, de patiënt, de mantelzorger én de overheid.

Er komt in de praktijk nog onvoldoende terecht van de ondersteuning van de mantelzorgers. Daarbij worden vanuit de gemeente vrijwilligers in de zorg en mantelzorgers te vaak benaderd alsof zij onderling uitwisselbaar zijn.

Zó! Zoetermeer wil voor de mantelzorger:

- Bij alle besluiten nadenken over het effect voor de mantelzorger.
- Zorgen voor meer respijtzorg (dat iemand anders even de zorg overneemt).
- Respijtzorg moet waar nodig worden geleverd door professionals en niet door vrijwilligers.

Scootmobielen, Ouderenbus en Regiotaxi

Ouderen en gehandicapten moeten zich kunnen verplaatsen. Om te kunnen leven, moet je naar buiten kunnen. Naar de winkels of naar het park. Dat hoeft niet gratis, maar moet wel betaalbaar zijn.

Zó! wil dat mensen die behoefte hebben aan een snellere scootmobiel (ca. 15 km/uur), bijvoorbeeld om iemand op de fiets bij te houden, en met een flinke actieradius, die ook moeten krijgen!

Let op: Het feit dat een scootmobiel snel kan rijden, wil niet zeggen dat dit op de stoep en in winkelgebieden de bedoeling is. Waar mensen lopen moeten scootmobielen rustig rijden. Wie dat niet doet hoort een bekeuring te krijgen!

Zó! is voor het voortbestaan van zowel de Ouderenbus als de Regiotaxi. Naast deze voorzieningen zijn er nog andere aanbieders die mensen helpen om ergens te komen. De gemeente moet zorgen dat die aanbieders goed te vinden zijn voor de mensen die het nodig hebben.

Hulpmiddelen voor gehandicapten van levensbelang!

In Zoetermeer liep het niet lekker met de hulpmiddelen zoals rolstoelen en scootmobielen en de gehandicapten kregen het zwaar te verduren toen de hulpmiddelenleverancier failliet ging.

Na een lange tijd van veel tobben en gedoe zijn er nu twee organisaties aan de slag gegaan. Zó! Zoetermeer blijft opletten dat het steeds beter gaat: levertijden moeten niet bizar lang zijn en ook bij pech en reparaties moet snel gehandeld worden, of er moet een adequate leenvoorziening komen. Hulpmiddelen zijn van levensbelang voor de gehandicapten en de gemeente moet het voor de gehandicapten zo goed mogelijk organiseren.

Verstandelijk en/of psychisch gehandicapt

Zó! Zoetermeer vindt het belangrijk dat we niet alleen oog hebben voor ouderen en fysiek gehandicapten, er zijn ook mensen en kinderen met andere problemen zoals de verstandelijk gehandicapten en de mensen met grote psychische problemen. Die mensen doen vaak een extra groot beroep op ouders en familie. Voor deze mensen is het ook van belang om zoveel mogelijk gewoon mee te doen met de maatschappij. Zoetermeer kent daar mooie voorbeelden van zoals het werk in de Zoetelaar en de Weidemolen, maar ook de verschillende vormen van G-sport. Ook de STAK (Stichting Aktiviteiten Verstandelijke Gehandicapten) is met zijn mogelijkheden voor aangepaste speel- en cultuurmogelijkheden van groot belang.

De ouders en directe familieleden van mensen met een dergelijke beperking zijn vaak letterlijk levenslang mantelzorger. Zij moeten ook een beroep kunnen doen op ondersteuning. Die begeleiding is niet alleen levenslang, maar ook zoals dat tegenwoordig wel heet: 'levensbreed'. Het gaat over wonen, over een zinvolle dagbesteding, over het beheer van het geld van de gehandicapte, etc.

Voor zover de gehandicapte en zijn familie ondersteuning van derden nodig hebben, moet het streven zijn: één familie, één plan, één regie.

Voldoende verpleegbedden

Wie intensievere zorg nodig heeft wil wel in de buurt van familie en vrienden blijven, dus Zoetermeer moet voldoende verpleeghuisbedden hebben. Ook voldoende crisisbedden als iemand acuut niet meer alleen kan blijven.

Natuurlijk moet de gemeente steeds blijven strijden voor het behoud van onze ziekenhuizen.

Geen fraude, geen zelfverrijking, wel eerlijke salarissen

Met enige regelmaat wordt Nederland opgeschrikt door de ontdekking van financieel gerommel bij zorginstellingen. Alle aanbieders van hulp en hulpmiddelen moeten goed gecontroleerd worden zodat fraude met zorggeld wordt vermeden of snel wordt ontdekt.

De gemeente moet zuinig zijn met de budgetten voor de zorg, maar daarbij hoort ook dat de mensen die het werk moeten doen bij de verschillende zorgorganisaties een fatsoenlijke boterham moeten kunnen verdienen. Dat geldt van hoog tot laag, dus ook voor de top van die organisaties: salarissen die passen bij de kennis, ervaring en verantwoordelijkheden. Daar moet het bij blijven. Dus géén directie die meer dan de minister-president verdient.

Hoofdstuk 7 Jong in Zoetermeer

Uitgangspunten Zó!:

- **Kinderen op goed geventileerde scholen**
- **Onderwijs afgestemd met het bedrijfsleven**
- **Alcohol, drugs en lachgas niet voor jongeren**

Kinderen horen op school

Er is niets waar we zoveel van houden als van onze kinderen. Die kinderen, onze Zoetermeerse jeugd, willen we zo goed mogelijk laten starten met hun leven. Daarvoor is onder meer de juiste opleiding nodig. Het onderwijs in Zoetermeer moet 'breed' zijn, met scholen op alle niveaus, in veilige goed onderhouden schoolgebouwen.

Goed geventileerde scholen

De coronacrisis heeft ons nog eens extra geleerd dat ventilatie in de scholen heel erg belangrijk is. Dat is zeker in de wat oudere schoolgebouwen nog niet overal optimaal. De ventilatie is een zaak van de schoolbesturen, maar Zó! Zoetermeer ziet ook een rol voor de gemeente: controleren of er voldoende aan gewerkt wordt om de ventilatie te verbeteren.

Onderwijs - afstemming met het bedrijfsleven

Het lijkt eenvoudig: we moeten er gewoon voor zorgen dat de jeugd wordt opgeleid voor de banen die er zijn. De praktijk blijkt echter weerbarstig. We moeten ook vaststellen dat een gemeente over veel zaken niets te zeggen heeft: de inhoud van het onderwijs is rijksbeleid. Toch vindt Zó! Zoetermeer dat we er alles aan moeten doen om te beïnvloeden waar we maar kunnen.

Al sinds jaar en dag heeft Zoetermeer projecten om de samenwerking tussen opleidingen en bedrijfsleven soepel te laten lopen, maar het bedrijfsleven blijft zeggen dat de jeugd de verkeerde opleidingen krijgt en de scholen blijven aangeven dat het vinden van stageplaatsen buitengewoon moeizaam gaat. Het verbeteren van de samenwerking tussen scholen en bedrijfsleven is dan ook een blijvende taak van de gemeente.

Voortijdig schoolverlaten

Jongelui komen nogal eens in de verleiding om te vroeg van school te gaan. De opleiding die ze hebben gekozen blijkt de verkeerde, en ze gaan dan 'een tijdje' werken. Uiteindelijk gaan ze niet meer terug naar school. Maar zonder diploma's heb je veel minder kans om als volwassene een goede baan te vinden en te houden. Zó! Zoetermeer vindt dat de gemeente nauwgezet de wet moet volgen: als jongeren werkloos worden moet er éérst gekeken worden of ze wel voldoende opleiding hebben (startkwalificatie). Als dat niet het geval is: géén uitkering, maar terug naar school!

Op en rondom school en schoolplein moet het veilig zijn. Drugs verkopen mag daar echt niet. Zó! vindt dat de alcoholnuttigingsverboden op de schoolpleinen moeten blijven en dat het Team Handhaving de scholen prioriteit moet geven. Regulier overleg tussen de schoolbesturen en handhaving is daarbij essentieel.

De gemeente moet zoveel mogelijk de scholen helpen om pesten tegen te gaan.

En met elkaar – ouders, kinderen, schoolbestuur en gemeente – zorgen we ervoor dat het verkeer vooral bij halen en brengen, veilig geregeld is.

Onveiligheid op straat is voor jongeren een serieus probleem. Het komt helaas voor dat zij slachtoffer worden van groepen die bijvoorbeeld op hun smartphone uit zijn.

Helaas zijn de criminelen die strafbare feiten zoals straatroof plegen, vaak ook jong en steeds vaker nog kind. Natuurlijk moet daar al het mogelijke aan gedaan worden: van strafvervolgning tot de inzet van maatschappelijk werk, van het aanspreken van de ouders tot het zorgen voor een zinvolle dagbesteding en natuurlijk voor de jongsten: toeleiding naar bureau Halt. Zó! Zoetermeer maakt geen keuze tussen repressie (straffen) en preventie (voorkomen). Wij vinden dat het alle twee moet gebeuren.

Het aantal Integrale Kindcentra is in Zoetermeer toegenomen. Deze combinaties van scholen en buitenschoolse kinderopvang zijn een aanwinst: Het kind wordt de gehele dag begeleid door mensen die elkaar en het kind goed kennen en dezelfde aanpak gebruiken. Voor de ouders scheelt het bij hun werkdag dat ze niet tussendoor moeten zorgen voor verplaatsingen van het kind.

Zó! denkt dat het een goede ontwikkeling is, maar wij willen dat er ook gewoon 'losse' scholen en kinderopvang blijft bestaan, zodat er genoeg keuzemogelijkheden blijven.

De hersenen van kinderen en jonge mensen (tot ca. 23 jaar) ondervinden schade van alcohol. Zeker als er veel te veel wordt gedronken. Dat excessen als coma-zuipen bestreden moeten worden behoeft geen betoog. Bij heel veel ellende zoals verkeersongelukken, vandalisme en uit de hand gelopen ruzies is alcohol in het spel. De gemeente heeft een belangrijke rol in het handhavingsbeleid. Zó! vindt dat Zoetermeer dat stevig moet regelen. Daarbij horen alcoholvrije scholen en sportverenigingen met een verantwoord alcoholbeleid.

Wat voor alcohol geldt, geldt ook voor drugs en vooral ook voor lachgas. Het is allemaal ongezond voor jonge mensen. Het gebruik van lachgas is sinds kort op straat verboden, en wat Zó! betreft blijft dat verboden.

Hoofdstuk 8 Vrije tijd, sport en cultuur

Uitgangspunten Zó!:

- **Accommodaties voor cultuur en sport: genoeg en goed**
- **Wijkbibliotheken niet verminderen maar uitbouwen**

Vrije tijd

U wilt ook wel eens wat anders doen dan werken, eten en slapen. Daarom moet er in Zoetermeer volop gelegenheid zijn om uw vrije tijd prettig door te brengen. U wilt er misschien alleen op uit om te genieten van de natuur, of juist samen met anderen sporten of een toneelstuk opvoeren. Zó! Zoetermeer vindt dat u dat grotendeels zelf kunt organiseren, bijvoorbeeld in uw vereniging. De gemeente heeft ook een rol, want mensen die genoeg bewegen zijn gezonder en wie lid is van een leuke vereniging bouwt een netwerk op waardoor eenzaamheid op afstand wordt gehouden. De gemeente kan zorgen voor accommodaties, voor ondersteuning van verenigingen en voor subsidies voor bijzondere groepen.

Accommodaties

De gemeente zorgt voor allerlei accommodaties zodat sportclubs zalen kunnen huren, er gezwommen kan worden, de bridgeclub een zaaltje kan huren en noem maar op. Gelukkig heeft Zoetermeer een heleboel prima accommodaties. Daar is recentelijk Gymworld aan toegevoegd. In de komende periode wordt ook het nieuwe zwembad in het Van Tuyllpark geopend.

Al die accommodaties moeten door goede samenwerking tussen de gebruikers en de gemeente goed onderhouden worden en schoon blijven. Zó! Zoetermeer vindt dat we daarbij steeds de balans moeten zoeken tussen een uitstekende kwaliteit en betaalbare huur.

De stad groeit. Er komen woningen bij, dus de gemeente moet ook zorgen dat er voldoende ruimten bijkomen die mensen kunnen huren om met elkaar de vrije tijd in te vullen, of dat nu gaat om sporten, zingen in een koor, of een potje kaarten.

Belangrijk aandachtspunt voor Zó! Zoetermeer is dat er óók genoeg ruimte blijft om buiten te sporten. Wij vonden het geen goed idee dat aan de Martin Luther Kinglaan de bestemming sport is gewijzigd in wonen. We moeten met elkaar goed opletten dat we genoeg buitensportruimte behouden.

Accommodaties voor amateurgezelschappen

Toen het Kwadranttheater gesloten moest worden zijn de amateurgezelschappen voornamelijk in het CKC ondergebracht. Zó! Zoetermeer wil dat met de groei van de stad ook goed wordt gekeken naar extra ruimte voor groepen die muziek willen maken, toneelspelen of een musical willen instuderen.

Uitgangspunt van alle vrije tijd is dat iedereen zich veilig voelt. Hierbij heeft de gemeente een rol: voorlichting geven aan alle verenigingen! Daarbij gaat het om het aanspreken van ouders die zich langs de lijn onsportief gedragen, om het verzorgen van kleedkamerbeleid waarbij duidelijk is wie er wanneer wel en niet hoort te zijn, etc.

Verenigingen – zeker de clubs die zich bezighouden met jeugd - moeten zorgen dat er niet gediscrimineerd wordt en zeker niet gepest! De gemeente kan helpen met voorlichting en cursussen.

De gemeente moet ook helpen bij het creëren van een veilige omgeving van de accommodatie. Brandt er voldoende licht buiten? Zijn de struiken laag genoeg zodat er goed uitzicht is op de fietsenstalling? Staan er geen papiercontainers die in brand gestoken kunnen worden? Kortom, iedereen moet veilig kunnen sporten, in het koor zingen, etc.

Sport voor kinderen financieel bereikbaar

Mensen die kiezen om zelf te bewegen door bijvoorbeeld iedere dag een stuk stevig te wandelen kunnen dat vrijwel kosteloos doen. Maar voor met name de jeugd is het ook van belang dat ze kennis maken met sport in verenigingsverband, want niet alleen beweeg je dan, je leert ook van alles op het gebied van samenwerken, respect hebben voor elkaar, je aan spelregels houden, etc.

Sporten bij een vereniging kost geld. Zó! Zoetermeer vindt dat voor kinderen uit arme gezinnen sporten haalbaar gemaakt moet worden door de ZoetermeerPas.

Investeringsimpuls behouden

De investeringsimpuls voor verenigingen, bestaande uit een eenmalige subsidiebijdrage en de mogelijkheid dat de gemeente garant staat voor een lening bij de bank heeft er in de afgelopen jaren aan bijgedragen dat verenigingen hun eigen accommodaties konden opknappen. Zó! Zoetermeer wil dat de investeringsimpuls voor de verenigingen blijft bestaan en wordt gemoderniseerd.

Zwemmen is hier van levensbelang

Het aantal verdrinkingsgevallen onder vluchtelingen neemt toe. Zó! Zoetermeer vindt dat bij de inburgering tijd moet worden besteed aan voorlichting over de gevaren van ons waterrijke land. Nieuwkomers – kinderen én ouderen moeten worden aangemoedigd om naar zwemles te gaan.

Blauwalg

De blauwalg verpest te vaak het zwemwater. De gemeente moet de inspanningen om de blauwalg te bestrijden stevig voortzetten. In de Nieuwe Driemanspolder is het nieuwe recreatiegebied ingericht, dat tevens is bedoeld als mogelijkheid voor waterberging bij zware regenval. Naar verwachting zal de doorstroming die ontstaat in het nieuwe recreatiegebied helpen om een betere doorstroming van de Noord Aa te realiseren, waardoor er minder blauwalg wordt verwacht. Als dat onvoldoende werkt moet de gemeente in samenwerking met het Waterschap blijven zoeken naar alternatieve oplossingen.

Zó! Zoetermeer vindt bibliotheken heel belangrijk. In de afgelopen periode is er steeds sprake geweest van het sluiten van de wijkbibliotheken in Oosterheem en Rokkeveen, vanwege de financiële tekorten. Zó! heeft actiegevoerd tegen die sluiting. Op het moment van schrijven van dit verkiezingsprogramma kunnen de bibliotheken nog openblijven en wordt gekeken of ze omgevormd kunnen worden tot Huis van de Wijk (een moderne combinatie van wijkpost en buurthuis). Zó! Zoetermeer vindt bibliotheken uiterst belangrijk: goed voor de jeugd om veel te kunnen lezen, goed voor ouderen die goedkoop toegang hebben tot boeken en gebruik kunnen maken van alles wat de bibliotheek te bieden heeft. Zó! Zoetermeer vindt een combinatie met een Huis van de Wijk bespreekbaar, vooral voor de wijken waar nu geen bibliotheek is!

Vrijwilligerswerk

Zoetermeer draait op vrijwilligers. Zonder vrijwilligers zou de hele stad piepend tot stilstand komen. Vrijwilligers besturen de Ouderenbus, scheidsrechters bij het hockey, besturen de verenigingen, zetten de kruispunten af bij de avondvierdaagse, helpen vluchtelingen met de taal, zorgen voor ondersteuning voor mensen die moeite hebben met hun administratie en we kunnen zo nog pagina's doorgaan.

Zó! vindt dat de gemeente het vrijwilligerswerk moet ondersteunen. In ieder geval bedankt Zó! alle vrijwilligers die zich - vaak jaar in jaar uit - inzetten voor onze inwoners, onze verenigingen en onze stad!

Evenementen

Zó! vindt evenementen in de stad belangrijk. Wij hebben ons altijd ingezet om in ieder geval het Bevrijdingsfestival, Zoetermeer Culinaire en de voorstellingen in het Buytenpark te behouden. Ook het op gepaste wijze herdenken van oorlogsslachtoffers bij Dodenherdenking en de jaarlijkse Zoetermeerse Veteranenavond met de optocht kan op onze steun rekenen. We zijn trots op de vele sportevenementen die soms best nog wat meer aandacht zouden mogen krijgen.

Dat geldt ook voor kleine evenementen op wijkniveau. Als de winkeliersvereniging of het buurthuis een evenement wil organiseren dan helpt de gemeente met raad en daad.

Daarbij willen we wel dat het voor iedereen gezellig blijft in Zoetermeer. We merken dat geluidsoverlast bij evenementen groter wordt. Wij denken dat het mogelijk moet zijn om die geluidsoverlast terug te dringen. De muziek hoeft niet altijd keihard.

Musea

Het Stadsmuseum is verhuisd en omgevormd in museum De Voorde. Zó! Zoetermeer vond en vindt dit een geldverslindend project. Hoe eerder we stoppen met de subsidie hoe beter. Wat ons betreft ondersteunt de gemeente vooral het Videogame Museum en wordt daar een goede locatie voor gezocht. Wij denken aan de locatie van de Brandweer in het Stadshart.

De Boerderij heeft zich ontwikkeld tot een poppodium met een prachtige reputatie in binnen- en buitenland. Ook de werkwijze waarbij tal van vrijwilligers zijn betrokken spreekt Zó! Zoetermeer aan. De Boerderij is toe aan modernisering. Wat Zó! Zoetermeer betreft wordt – zodra de gemeente voldoende geld beschikbaar heeft – die grote verbouwing geregeld. Dat kan prima op de huidige locatie (waarbij tijdens de verbouwing kan worden uitgeweken naar bijvoorbeeld het Van Tuyllpark).

Zó! Zoetermeer is uitgesproken tegen een verhuizing van De Boerderij naar de binnenstad.

Behoud bestaande culturele voorzieningen

Zó! Zoetermeer heeft in de afgelopen perioden gevochten om de bestaande culturele voorzieningen zoals het Stadstheater en het CKC overeind te houden. Wij zullen in de komende periode onverminderd doorgaan met het openhouden van deze bestaande culturele voorzieningen. Voor het Stadstheater geldt wel dat zodra het mogelijk is, de toegankelijkheid voor gehandicapten sterk verbeterd moet worden.

Cultuursubsidies

Zó! is voor nieuwe initiatieven, maar er moet altijd een afweging zijn met het kunnen voortzetten van evenementen die inmiddels een traditie zijn geworden. We juichen samenwerking tussen allerlei instellingen en organisaties van harte toe.

Zó! vindt dat startende Zoetermeerse kunstenaars gesteund kunnen worden door bijvoorbeeld tijdelijk goedkope atelierruimte aan te bieden. Dat geldt niet voor kunstenaars uit andere gemeenten.

Zó! is er geen voorstander van om allerlei beslissingsbevoegdheden neer te leggen bij één of meerdere externe organisaties. Uiteindelijk heeft de gemeenteraad het democratische mandaat en dat betekent dat de raad de verantwoordelijkheid moet nemen. De raad moet verder altijd alle uitgaven kunnen controleren.

Ook gehandicapten doen mee met sport en cultuur

Toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten blijft de komende jaren nog een belangrijk aandachtspunt. Zó! Zoetermeer vecht er al jaren voor, maar het is een taaie strijd. Aan de ene kant wordt een knelpunt opgelost, maar vaak zien we dan weer nieuwe ontwikkeling waarbij wéér niet aan de gehandicapten is gedacht. Wij blijven er op letten!

In Zoetermeer is afgesproken dat ook voor mensen met een handicap of met een chronische ziekte, sporten mogelijk moet zijn. Voor jeugd met een verstandelijke beperking is het een en ander georganiseerd, maar voor het overige heeft dit afgesproken beleid nog niet echt goed vorm gekregen. Dat moet wél gebeuren. Zó! wil dat de gemeente gaat overleggen met de gehandicapten en chronisch zieken zelf om te zien wat er voor hen aan accommodatie, en begeleiding nodig is.

Onder andere door de vergaande bezuinigingen zijn er nog maar weinig buurthuizen en haast geen jongerencentra meer. Toch hoort Zó! vaak van mensen dat er eigenlijk nog steeds behoefte aan is.

Zó! Zoetermeer vindt dat de gemeente moet zorgen dat er voldoende ruimten komen waarin wat georganiseerd kan worden. Sommige misschien onder leiding van mensen die worden aangesteld door de gemeente, andere die misschien geheel door vrijwilligers gerund kunnen worden. Maar zonder accommodaties komt er niets van de grond. Die accommodaties moeten voor een zacht prijsje gehuurd kunnen worden.

Hoofdstuk 9 Integratie, geen discriminatie, toegankelijkheid

Uitgangspunten Zó!:

- **Geén discriminatie, om welke reden dan ook**
- **Toegankelijkheid voor gehandicapten: Zó! blijft knokken**

Zoetermeer is er voor iedereen

Ons motto is 'met elkaar, voor elkaar' en dat geldt voor iedereen die in Zoetermeer woont. We staan keihard voor gelijke behandeling van iedereen. Het maakt niet uit of u gelooft, wat u gelooft, waar u vandaan komt, wat uw seksuele geaardheid is, of dat u gehandicapt bent.

Toegankelijkheid moet – nog steeds – véél beter

Zó! Zoetermeer is tegen uitsluiting van mensen. Een belangrijk punt, waar nog steeds te weinig rekening mee gehouden wordt, is de toegankelijkheid voor gehandicapten. Hoewel we als Zó! Zoetermeer er al jaren op wijzen en we intussen ook een Toegankelijkheidsraad hebben, gaat het maar mondjesmaat beter.

Nederland heeft als een van de laatste landen het VN-verdrag over gehandicapten geratificeerd, maar er is nog steeds nauwelijks wetgeving doorgevoerd.

In de gemeenteraad zegt bijna iedereen dat toegankelijkheid en bruikbaarheid van de stad voor gehandicapten goed moet zijn, maar het wordt bijna altijd doorgeschoven naar de 'uitvoering', het mag geen geld kosten en de projectontwikkelaars krijgen volop gelegenheid om zich achter het bouwbesluit te verschuilen.

Het is heel erg belangrijk dat het ook 'tussen de oren' komt van de architecten in Nederland en dat we toegankelijkheid niet alleen beperken tot openbare gebouwen, en gebouwen waarin gehandicapten wonen. Om gehandicapten echt te laten meedoen – en ervoor te zorgen dat ze een netwerk kunnen opbouwen – moeten veel meer woningen bezoekbaar zijn, en moeten winkels en horeca ook gaan zorgen voor toegankelijkheid. Er moeten veel meer openbare toiletten komen, óók geschikt voor gehandicapten. Genoeg openbare toiletten zijn ook van belang voor mensen met veel minder zichtbare aandoeningen, die wel snel een toilet moeten kunnen bereiken.

We zijn nog ver van het moment dat toegankelijkheid 'gewoon' is. Zó! Zoetermeer blijft ervoor knokken.

Taalonderwijs – hoe eerder hoe beter

Een ander aspect dat kan zorgen voor uitsluiting: achterstand op het gebied van taal. Dat is voor veel mensen een permanente ernstige handicap in het onderwijs en ook in het latere leven. Kinderen die worden opgevoed in een andere moedertaal moeten zo snel mogelijk naar op taalgerichte peuter- en kleuteropvang.

Volwassenen die de taal onvoldoende beheersen – zowel de mensen van buitenlandse afkomst als de autochtone analfabeten moeten de gelegenheid hebben om de taal te leren. Voor zover mensen niet in aanmerking komen voor het reguliere onderwijs wil Zó! Zoetermeer stimuleren dat vrijwilligers zich inzetten om mensen te helpen, bijvoorbeeld via de bibliotheek.

Maatwerk voor taal voor vluchtelingen

Zó! vindt het belangrijk dat goed gekeken wordt naar het opleidingsniveau van vluchtelingen. Heeft iemand in het land van herkomst nauwelijks onderwijs genoten dan zal het leren van een vreemde taal flink wat tijd vergen. Voor hoogopgeleide mensen moet het taalonderwijs veel sneller kunnen gaan.

Niet discrimineren

We denken soms dat het in Nederland allemaal goed geregeld is, maar we discrimineren nog vaak. We moeten niet de ogen sluiten voor zaken die niet goed gaan, dus als bijvoorbeeld een groep jongelui voor overlast zorgt, mag best gezegd worden welke jongeren dat zijn, maar Zó! Zoetermeer wil absoluut voorkomen dat daarmee hele bevolkingsgroepen worden weggezet.

Culturele verschillen

Er zijn in de stad culturele verschillen. Dat kan verrijkend zijn, maar soms botst het. We merken dat bijvoorbeeld gedurende de ramadan, als er in de avonden veel activiteit is rondom gebedshuizen en islamitische culturele centra. Zó! vindt dat daarover gesproken moet worden in de stad. Daarbij hoort dat er goede afspraken worden gemaakt over wat wel en niet kan. Een beetje tolerantie over en weer is natuurlijk het belangrijkste.

Hoofdstuk 10 Samenspraak, bestuur en financiën

Uitgangspunten Zó!:

- **Altijd overleggen met de bewoners**
- **Weg met de kavelpaspoorten**
- **OZB niet extra omhoog**

Samenspraak en Koffie & Zó!

Zó! Zoetermeer vindt het altijd belangrijk wat u vindt. Zelf houden we op allerlei manieren contact. We komen iedere maand met Koffie & Zó! in een wijk praten en we zijn zoveel mogelijk bij de informatieavonden die de gemeente organiseert. We zetten belangrijke zaken op onze website en op onze Facebookpagina. U kunt daarop reageren. We zijn per e-mail en per telefoon goed te bereiken. Een paar keer per jaar sturen wij een openbare nieuwsbrief naar de mensen die zich daarvoor hebben aangemeld.

We luisteren goed naar wat iedereen zegt, maar – en dat zeggen we er gelijk bij – we kunnen niet iedereen tevredenstellen. Soms zijn de belangen tegengesteld en soms moeten we ook denken aan het algemeen belang. Een goed voorbeeld is het bouwen in de stad. Bijna niemand vindt het leuk als dichtbij nieuwe woningen worden gebouwd. Misschien is het net het grasveld waarop u altijd de hond uitlaat. Het is dan te makkelijk om te zeggen 'bouw maar niet in de stad' want er is sprake van flinke woningnood. We zoeken dan naar een oplossing die zoveel mogelijk recht doet aan iedereen.

Weg met de kavelpaspoorten

Zó! Zoetermeer heeft geknokt om het bouwen op basis van kavelpaspoorten te stoppen. Als het goed is, zien we die niet meer terug. Zó! diende een initiatiefvoorstel in om ervoor te zorgen dat er voortaan met de buurt wordt gepraat. Dat is aangenomen door de raad, maar op het moment dat we dit verkiezingsprogramma schrijven is er nog steeds geen start mee gemaakt.

Openbaar bestuur

De gemeenteraad werkt in principe in het openbaar. Dat betekent dat u dezelfde stukken kunt lezen als de raadsleden en dat u de raadsvergaderingen kunt volgen. U kunt in de zaal aanwezig zijn (als dat niet door corona wordt verhinderd) of thuis via internet kijken. In een enkel geval zijn de stukken geheim. Bijvoorbeeld als de gemeente inkopen moet doen, dan houden we geheim hoeveel het college mag uitgeven, zodat het niet duurder wordt dan nodig.

Zó! Zoetermeer let er altijd goed op dat er geen zaken geheim worden gehouden die niet nodig zijn.

En openbaar bestuur betekent nooit dat uw gegevens 'op straat' komen te liggen, dus de privacy van eenieder moet beschermd zijn.

Allerlei zaken in dit programma kosten geld. Al jarenlang krijgt de gemeente veel te weinig geld van het rijk om alle taken die het rijk bij de gemeente neerlegt uit te voeren. Zó! Zoetermeer vindt dat de gemeente moet weigeren om taken uit te voeren als er niet genoeg geld wordt geregeld.

Zó! Zoetermeer wil dat de OZB alleen verhoogd wordt met de prijsstijgingen.

Wij blijven ervoor strijden dat het rijk met voldoende geld over de brug komt.

Op het ogenblik is Zoetermeer ingedeeld in 6 wijken. Wij vinden dat niet altijd een logische keuze: zo moet Buytenwegh De Leyens volgens ons gewoon officieel gesplitst worden. Sowieso denken we dat het goed is om zoveel mogelijk naar buurten te kijken. Dus buurtgericht werken waar dat nodig is.

Steeds meer wordt digitaal in de wereld, en dat is prima, want we zien alleen al welke grote voordelen het heeft, nu we vanwege corona fysiek afstand van elkaar moeten houden.

Maar we plaatsen wel een aantal kanttekeningen:

- De gemeente moet zorgen voor een website waarop de informatie zo goed mogelijk te vinden is, in duidelijke taal, en toegankelijk voor mensen met een handicap.
- Niet iedereen kan meekomen en begrijpen hoe al die apps en dergelijke werken. Dienstverlening moet ook altijd nog 'gewoon' kunnen via de telefoon of in het stadhuis.
- In de bibliotheken moet voldoende aandacht blijven voor het helpen van mensen in de digitale wereld, zoals door cursussen en spreekuren. Daarbij moet ook aan mensen worden uitgelegd hoe ze ervoor kunnen zorgen dat ze niet het slachtoffer worden van digitale criminaliteit.
- De beveiliging van de gemeentelijke systemen moet top zijn! Er zijn veel bedreigingen. Criminelen proberen bij bestanden te komen om gegevens te kunnen verkopen, en anderen proberen rijk te worden door gemeenten 'plat' te leggen en geld te vragen om de systemen weer beschikbaar te maken. En zo zijn er allerlei situaties die voorkomen moeten worden. De gemeente moet niet kinderachtig zijn met de beschermingsmaatregelen en daar voldoende tijd en geld aan besteden.